

Перед початком чергового засідання Президії НАН України 11 грудня 2013 року академік НАН України Б.Є.Патон зачитав привітання Президента України В.Ф.Януковича з нагоди 95-річчя Національної академії наук України.

Далі радник-посланник Російської Федерації в Україні А.В.Воробйов згідно з Указом Президента Російської Федерації вручив «Орден Дружби» академіку НАН України Б.В.Гриньову.

***

Учасники засідання заслухали та обговорили співдоповіді голови Головної редакційної колегії «Великої української енциклопедії» академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України академіка НАН України В.М.Локтєва та директора Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» доктора історичних наук Ю.І.Шаповала про хід підготовки «Великої української енциклопедії».

У співдоповідях та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, першого заступника голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України А.Л.Мураховського, директора Інституту історії України НАН України академіка НАН України В.А.Смолія, директора Інституту гідромеханіки НАН України академіка НАН України В.Т.Грінченка, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа було зазначено, що створення «Великої української енциклопедії» слід розглядати як науковий проект першорядного загальнонаціонального значення, підготовка якого відбувається згідно з Указом Президента України від 2 січня 2013 р.

Реалізація подібних проектів у світі була й залишається принципово важливим етапом утвердження інтелектуальної незалежності нації як рівноправного суб'єкта світового цивілізаційного процесу, свідченням високого розвитку національної науки і культури.

Доповіді й обговорення засвідчили, що за 2013 рік вдалося зробити серйозні кроки: сформовано Головну редколегію, утворено Державну наукову установу «Енциклопедичне видавництво», основним завданням якого є участь у підготовці та виданні Енциклопедії. Із широким залученням провідних фахівців з національних галузевих академій наук й університетів розроблено і підготовлено до друку Словник Енциклопедії та її Концепцію, формується авторський колектив та наукові редакції за відповідними напрямками знань, розроблено календарний план підготовки і видання, створено сайт Енциклопедії.

Було зазначено, що найбільш важлива робота з підготовки Енциклопедії ще попереду. І це вимагатиме тісної координації зусиль всіх секцій і відділень Академії, регіональних наукових центрів, широкої співпраці з національними галузевими академіями наук, університетами, міністерствами та відомствами України, органами місцевого самоврядування.

Висловлювалося також сподівання на подальше тісне й ефективне співробітництво з Державним комітетом телебачення і радіомовлення України, зокрема у вирішенні питань матеріально-технічного та фінансового забезпечення підготовки Енциклопедії.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови, якою затверджено Головну редакційну колегію та Науково-редакційну раду Енциклопедії, її концепцію та план-графік видання.

***

Далі було заслухано та обговорено інформацію академіка НАН України Б.Є.Патона про проект Концепції розвитку Національної академії наук України на 2014-2023 рр.

Президія НАН України нагадала, що майже два місяці тому було прийнято рішення про розроблення Концепції розвитку Національної академії наук на 2014-2023 роки. Постановою Президії НАН України від 18 жовтня 2013 року № 128 схвалено орієнтовну структуру Концепції, затверджено виконавців та відповідальних за підготовку її розділів.

У строки, визначені цією постановою, секції, відділення і підрозділи апарату Президії НАН України розробили проект Концепції та наприкінці минулого тижня він був переданий для ознайомлення всім членам Президії НАН України. На сьогоднішнє засідання винесено проект Концепції, який вже доопрацьовано з урахуванням наявних на цей час пропозицій окремих членів Президії НАН України.

Відзначалося, що проведено досить значну роботу. Зазнала певних змін структура Концепції. Зокрема, визнано недоцільним окремо наводити «звітний розділ» з результатами діяльності Академії за останні 5 років. Зараз по кожному стратегічному напрямку розвитку Академії стисло визначено існуючий стан, основні проблеми та відповідні завдання й заходи з їх вирішення. Що стосується самих завдань і заходів – вони також суттєво доопрацьовані порівняно з тими, що були в основних положеннях Концепції.

Але цей документ не остаточний, він потребує певного доопрацювання.

Потребують, зокрема, уточнення основні напрями та найважливіші проблеми фундаментальних досліджень на 2014-2018 роки. Їх перелік підготовлено відділеннями наук і наведено як один із додатків до Концепції. Але по окремих відділеннях він має бути перероблений та суттєво скорочений.

Крім того, важливо забезпечити широке обговорення проекту Концепції науковою громадськістю Академії. До цього треба залучити наукові колективи інститутів та наукові ради.

Всю цю роботу необхідно провести в стислі терміни з тим, щоб вже на наступному засіданні Президії Концепцію розвитку Академії затвердити в цілому.

Президія НАН України прийняла відповідний проект постанови.

***

Потім присутні на засіданні заслухали й обговорили доповідь про виконання Державної цільової науково-технічної програми впровадження і застосування грид-технологій на 2009-2013 роки та про Цільову комплексну програму наукових досліджень НАН України «Грид-інфраструктура і грид-технології для наукових і науково-прикладних застосувань» наукового керівника зазначених програм, віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього.

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, першого заступника голови Держінформнауки України, наукового керівника Інституту сцинтиляційних матеріалів НАН України академіка НАН України Б.В.Гриньова, директора Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України академіка НАН України І.В.Сергієнка, президента Національної академії медичних наук України академіка НАМН України А.М.Сердюка було засвідчено, що грид-технології вже сьогодні знаходять досить широке застосування в Україні. Передусім це наукові дослідження. Але вже є зрушення щодо їхнього застосування у таких галузях, як медицина, моніторинг довкілля, прогнозування надзвичайних ситуацій, що пов'язано зі стихійними явищами тощо. Можна сподіватися на подальше розширення використання цих новітніх інформаційних технологій у найрізноманітніших сферах життя.

Дуже важливим є те, що впровадження грид-технологій в інститутах Академії відбувалося в тісній співпраці з Європейським центром ядерних досліджень, або ЦЕРНОм, та Об'єднаним інститутом ядерних досліджень в Дубні. Це дозволило розширити співпрацю науковців НАН України зі згаданими провідними міжнародними науковими центрами.

Академія вже тривалий час підтримує розвиток грид-технологій. Суттєвого поступу, зокрема, було досягнуто в ході виконання в 2006-2009 роках академічної програми «Впровадження грид-технологій і створення кластерів в НАН України» та відповідного розділу Програми інформатизації НАН України. Цей поступ отримав подальший розвиток в рамках Державної цільової науково-технічної програми впровадження та застосування грид-технологій на 2009-2013 роки, звіт про виконання якої було заслухано.

Завдання цієї програми попри вкрай недостатнє фінансування значною мірою виконані.

Тому успішне впровадження грід-технологій, а це підтверджується отриманими вагомими результатами, варто продовжити.

Оскільки термін виконання державної програми закінчується, було визнано доцільним започаткувати нову цільову програму наукових досліджень НАН України «Грід-інфраструктура і грід-технології для наукових і прикладних застосувань».

Президія НАН України прийняла дві постанови. Перша з них стосується підсумків виконання Державної цільової науково-технічної програми впровадження та застосування грід-технологій на 2009-2013 роки, а друга – започаткування нової цільової програми наукових досліджень.

***

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про засідання Ради Міжнародної асоціації академій наук, присвячене 20-річному ювілею Асоціації; про лекцію директора Інституту історії природознавства та техніки ім.С.І.Вавілова РАН члена-кореспондента РАН Ю.М.Батуріна «Реформа РАН, уроки для України»; про підготовку короткого звіту НАН України за 2013 рік; про затвердження скоригованого плану підготовки та випуску наукової видавничої продукції за державним замовленням Державним підприємством «Науково-виробниче підприємство «Видавництво «Наукова думка» НАН України» та Видавничим домом «Академперіодика» НАН України у 2013 р.; також було розглянуто низку кадрових та організаційних питань і прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України